

З неопублікованого, або, коли є що сказати. From not published

Андрію

Кажуть, що двічі в одну річку не увійдеш, але Володимир Кучинський, який звик жити всупереч, неодноразово цю народну мудрість заперечував, повертаючись до творів, які вже колись ставив. До цього звиклося і, навіть жарт був такий: що ще він буде переставляти? Хоча здавалося, що до числа переставлених вистав ніколи не попаде вистава «Благодарний Еродій», яка стала переломною в творчості

театру імені Леся Курбаса і, ознаменувала новий етап, який сам Кучинський любив називати «дорогою до українського бароко». Оце барокове диво живе в моїй пам'яті вже майже чверть століття. Хоча, якщо бути відвертою до кінця, то після прем'єри вийшла ошелешена. Та, якщо вже так кинулася в спогади, то таки зроблю екскурс в той прем'єрний день. Це був 1993 рік, мабуть, час фестивалю «Золотий Лев», було запрошено безліч достойників, а я в їх число не попадала (як і не попадаю досі), серед них був Андрій Александрович-Дочевський, якій ніяк не міг заспокоїтись, що я не йду на виставу і, тоді він придумав несподіваний хід - сказав Кучинському, що загубив своє запрошення і... отримав нове. Зі сонцесайною переможною усмішкою віддав мені «загублене». І, ось в останньому ряді на ще недобре обтесаних лавках сиджу по-сусідству з Аллою Федоришиною і світлої пам'яті Борисом Озеровим (він тоді у сутінках на завершення вистави розбив головою плафон). Театральне світло ледь миготить, напівтемрява дратує мої близорукі очі. «Еродій, друже мій Еродій» - напівспівом проривається крізь сутінки голос Наталки Половинки – Пишека. Втягуюся в звучання її голосу, в мелодику акторського спілкування, коли гра – забава стає домінантою і перемагає навіть напівтемряву.

Скільки загалом разів дивилася «Благодарний Еродій» - не пам'ятаю, та лише з часом я усвідомила його вишукану графічну форму, від досконалої сценографії Гуменюків до графічно-вишуканої акторської дії. Вони були єдиним творінням зі світу Сковороди, костюми Ніни Лапчик - сірі, майже непомітні (а,скільки рукотворності в них вкладено) були справжнім продовженням акторського єства. Тіло акторське як продовження звуку і голосу. Про це можна писати до безконечності, даремно Галина Доманська в газеті «За вільну Україну» написала довжелезне майже наукове есе та, й рецензій, здається, було бездна, тому свої

спогади залишу в своїй пам'яті, бо є в них щось сокровенне, не на часі для широкого загалу, так наче це радість дарована тобі особисто.

Прем'єра нової інтерпретації «Благородного Еродія» відбулася 3 жовтня 2015 року. Дивлюсь її через чотири місяці після прем'єри, вже зіграна багато разів, всталена і, мабуть, в кращій своїй формі. Натовп біля театру тішить, особливо, молодь, нове глядацьке покоління, якому, якщо чесно, на театральній мапі Львова важко знайти продукт і для серця, і для голови. То ж в більшості усі дороги ведуть до театру імені Леся Курбаса. Дія починається прозірками Володі Стецьковича. Напівсутінки і звучання небесного голосу. Текст адаптований Галиною Сварник. У першому варіанті текстами займався Петро Микитюк, актор і поет, учасник гри. «Жіночий» варіант більш доступний і відповідніший для часу царювання гаджетів. Та, повернемося до гри чудної, яку в основному творять Пишек – Тамара Горгішелі та Еродій – Олег Онещак, хоча вистава таки творіння ансамблеве. Треба мати дуже велику сміливість, щоб призначити Тамара Горгішелі на роль мавпочки. Тамара Горгішелі – справді досконалий вияв жіночості, тому текст її звучить зі свідомої досконалості – іронічно. У неї немає дитячого здивування, яке так захоплювало в Пишеку Наталки Половинки. Їй, Наталці

Половинці, під стать, в сенсі захопленого сприйняття світу був Еродій – Андрій Водичев. До речі, у новій версії, єдиний з тамтої гри, тільки тепер - Батько. Олег Онещак – Еродій - без сентиментів, такий собі справді реальний селянин, хоч і птах, інколи його наратив тексту дратує, інколи здається, що ці тексти не прожиті, а мовлені лише на рівні тексту. Спільна гра Тамари Горгішелі та Олега Онещака носить досить декоративний, а не філософський характер. Зрештою, як і вся нова інтерпретація Володимира Кучинського. Режисер у цьому новому баченні має щирого співника - сценографа Богдана Поліщука. Якись парафрази від світу Гуменюків можна вловити у сценографії Богдана Поліщука, хоча хтось може мені заперечити. Домінантою у цій сценографії стає човен з неймовірною щоглою з одним колесом зверху, яка відірветься і стане вітряком чи круговертю світу, а на човні залишиться щось схоже на колбу, чи... на Всесвіт, який бурлить, шукаючи відповіді на життєві істини, в ньому, в човні, шукатимуть притулку і мавпенята і, пиявиці і, хор, а, може, це - радше Ноїв ковчег, хтозна... Пишек перекидатиметься сковородівськими словами з Еродієм, в якусь мить відчуєш, що втрачаєш зосередженість на думці, бо тебе заворює... голос.

Дивовижний голос Тамари Горгішелі, який переливається в багатоголосі хору. Вона справді бавиться голосом і співом

і, має для цього чудових партнерів, бо виявляється, що і юна парость театру імені Леся Курбаса чудово співає. Якщо вам не достатньо цього співу впродовж чудного глуму, то на коду ще отримаєте своєрідний бонус - народну запальну зі скрипкою і закликом до танцю, весело і драйливо відірвешся від сентенцій Сковороди, бо ж саме час на оплески. А з пам'яті виринуть ворота і Ліда Данильчук в бордово-зеленій бароковій сукні при надії, чи вже на руках зі своїм трьохмісячним синочком Юрком – вічна тема народження Еродія.

Галя Канарська

